

Олена В. Ніколюк, Тетяна В. Савченко, Юлія С. Царинна

СТРАТЕГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретичні та прикладні аспекти формування конкурентоспроможності підприємств в умовах післявоєнного відновлення економіки України. Обґрунтовано, що сучасні соціально-економічні трансформації, спричинені воєнними діями, значно змінили умови функціонування бізнесу, що потребує формування нових стратегічних підходів до управління підприємствами, підвищення їх адаптивності та стійкості до зовнішніх викликів. Встановлено, що в умовах відновлення економіки ключовим чинником розвитку підприємств стає здатність формувати довгострокові конкурентні переваги на основі інноваційного розвитку, ефективного використання ресурсів, цифрової трансформації та впровадження сучасних управлінських механізмів. У дослідженні проаналізовано основні виклики, з якими стикаються українські підприємства в умовах воєнного та післявоєнного періоду, зокрема руйнування виробничої інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів, нестабільність ринкового середовища, зниження інвестиційної активності та трансформацію споживчого попиту. Особливу увагу приділено ролі стратегічного управління як ключового інструменту забезпечення стійкого розвитку підприємств у складних економічних умовах. У статті визначено та систематизовано основні стратегічні механізми формування конкурентоспроможності підприємств, серед яких виокремлено інноваційно-технологічний, ресурсно-орієнтований, інституційний та партнерський механізми. Доведено, що впровадження інноваційних технологій, цифровізація бізнес-процесів та розвиток інтелектуального потенціалу підприємств сприяють підвищенню ефективності управління, оптимізації виробничих процесів і розширенню можливостей виходу на міжнародні ринки. Значну увагу приділено ролі державної політики підтримки підприємництва, яка включає фінансові, інституційні та регуляторні інструменти стимулювання розвитку бізнесу, а також формування сприятливого інвестиційного середовища. Обґрунтовано, що важливим напрямом підвищення конкурентоспроможності підприємств є розвиток партнерських взаємодій між бізнесом, державними структурами, науковими установами та громадськими організаціями, що сприяє формуванню інноваційних кластерів та розвитку регіональних економічних систем.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємств, стратегічне управління, післявоєнне відновлення, відновлення економіки, інноваційний розвиток, державна підтримка бізнесу, цифровізація.